

Type af tiltag	N og P-virkemidler	Effekt Kg N pr. ha.	157 (Skive Fjord m.fl.)	158 (Hjarbæk Fjord)	Bemærkninger vedr. synergier m.v.
Udtagning	Vådområder/lavbundsprojekter +	90/40			
	Skovrejsning +	60/52			
	Udtagning til sammenhængende natur *	55/48			
	Permanent ekstensivering +*	55/48			
	Grundvandsbeskyttelse *	55/48			
	Minivådområder +	Afhænger af det enkelte minivådområde			
Tiltag på markfladen					
	Grøn bioraffinering/græsprotein +	34			
	Energiafgrøder +	34-51			
	Reduceret kvælstofnorm -	-			
	Præcisionsgødsning +	1			
	Tidlig såning +	17			
	Øget areal med efterafgrøder +	12-45			
	Mellemafgrøder +	14			
	Udskiftning af husdyrgødning med handelsgødning -	-			
	Reduktion ved udfasning af kvægundtagelse -	7			
	Grønkorn efter omlægning af kløvergræs -	130			
	Miljømajs +	15			
	Majs udskiftes til roer -	-			
	Nye afgrødetyper/sædskifter *	-			

Tegnforklaring: + Anvendt i 2023, - ikke anvendt i 2023, * nyt virkemiddel

Type af tiltag	N og P-virkemidler	Effekt Kg N pr. ha.	157 (Skive Fjord m.fl.)	158 (Hjarbæk Fjord)	Bemærkninger vedr. synergier m.v.
Punktkilder	Alle baselineeffekter medregnes +				
	Reduktioner fra renseanlæg +				
	Reduktioner fra regnbetingede udledninger -				
	Spredt bebyggelse -				
	Nedlæggelse af dambrug +				
Fosforvirkemidler	Alle baselineeffekter medregnes +				
	Sandfang -				
	Randzoner +				
	Udplantning af træer langs vandløb +				
	Bundhævning af vandløb i vandområder +				
	Undgå genslyngning i vådområder -				
	Okkeranlæg -				
Andre effekter	Marine virkemidler -				
	Sofaeffekten +				

Tegnforklaring: + Anvendt i 2023, - ikke anvendt i 2023, * nyt virkemiddel

Opgaver:

- Gruppearbejdets resultater skal fremlægges i plenum – vælg en til at fremlægge, max. 3 min. pr. gruppe.
- Diskuter prioritering mellem udtagning og regulering på markfladen, herunder om indsatsbehovet findes alene ved udtagning, eller om indsatsen også skal omfatte virkemidler på markfladen?
- Sæt prioritet (1-4) på de enkelte udtagnings-virkemidler og begrund gerne valg.
- Prioriter de vigtigste markvirkemidler. Grupperne behøver ikke at prioritere alle de viste markvirkemidler. Har grupperne forslag til nye markvirkemidler, der skal med, kan det skrives i skemaet.
- Vi medregner automatisk alle baselineeffekter for punktkilderne, men skal vi medtage yderligere reduktioner (f.eks. reduktioner på renseanlæg, som vi gjorde i 2023), skal det fremgå af skemaet.
- Skal fosforvirkemidlerne fra sidst medtages (eksempelvis randzoner og træplantning langs vandløb), skal det fremgå af skemaet?
- Skal marine virkemidler medtages i det/de nye scenarier (de indgik ikke i 2023)?
- Er der forslag til nye virkemidler (hvor effekten kan dokumenteres)?
- Skal vi overimplementere indsatsen, så der er en sikkerhedsmargin, hvis andre planlagte indsatser (eksempelvis lavbundsprojekter i ådalene) ikke kan gennemføres?

Prioritering af virkemidler

- 1: Uønsket
- 2: Lav prioritet
- 3: Mellem prioritet
- 4: Høj prioritet